OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2005 Rhif 1914 (Cy.157)

DIOGELU'R AMGYLCHEDD, CYMRU

Rheoliadau Organeddau a Addaswyd yn Enetig (Eu Holrhain a'u Labelu) (Cymru) 2005

Wedi'u gwneud - -	*12 Gorffennaf 2005*
Yn dod i rym - -	*15 Gorffennaf 2005*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gan ei fod wedi'i ddynodi(**1**) at ddibenion adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972(**2**) mewn perthynas â rheoli a rheoleiddio gollwng yn fwriadol organeddau a addaswyd yn enetig, eu rhoi ar y farchnad a'u symud ar draws ffiniau, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan yr adran honno, yn gwneud y Rheoliadau canlynol:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Organeddau a Addaswyd yn Enetig (Eu Holrhain a'u Labelu) (Cymru) 2005 deuant i rym ar 15 Gorffennaf 2005, ac maent yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "arolygydd" ("*inspector*") yw person a benodwyd fel y cyfryw o dan reoliad 4;

ystyr "awdurdod lleol" ("*local authority*") yw—

(a) cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol, a

(b) os oes Awdurdod Iechyd Porthladd, yr awdurdod hwnnw yn ychwanegol at yr awdurdod a bennwyd yn (a) uchod;

mae i "cyfathrebiad electronig" yr un ystyr ag "*electronic communication*" yn Neddf Cyfathrebu Electronig 2000(**3**);

ystyr "y Cynulliad" ("*the Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr "darpariaeth Gymunedol benodedig" ("*specified Community provision*") yw un o ddarpariaethau Rheoliad y Cyngor a bennir yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Rheoliadau hyn;

(**1**) O.S. 2003/2901.
(**2**) 1972 p.68.
(**3**) 2000 p. 7; diwygiwyd y diffiniad o "electronic communications" yn adran 15(1) gan Ddeddf Cyfathrebu 2003 (p. 21), adran 406(1) ac Atodlen 17, paragraff 158.

ystyr "Rheoliad y Cyngor" ("*the Council Regulation*") yw Rheoliad (EC) Rhif 1830/2003(**4**) Senedd Ewrop a'r Cyngor ynghylch olrhain a labelu organeddau a addaswyd yn enetig ac olrhain cynhyrchion bwyd a chynhyrchion bwyd anifeiliaid a gynhyrchwyd o organeddau a addaswyd yn enetig a diwygio Cyfarwyddeb 2001/18/EC.

(2) Mae i ymadroddion yn y Rheoliadau hyn nad ydynt wedi'u diffinio ym mharagraff (1), ac y mae'r ymadroddion Saesneg sy'n cyfateb iddynt yn ymddangos yn Rheoliad y Cyngor neu y cyfeirir atynt ynddo, yr un ystyr yn y Rheoliadau hyn ag ystyr yr ymadroddion Saesneg cyfatebol at ddibenion Rheoliad y Cyngor.

(3) Mae gofyniad sy'n cael ei osod ar berson gan y Rheoliadau hyn i gyflawni gweithred neu i ymatal rhag ei chyflawni, ac sy'n amodol ar p'un a roddwyd rhyw hysbysiad neu a fynegwyd rhyw ofyniad i'r person hwnnw gan arolygydd, gan awdurdod lleol neu gan y Cynulliad, i'w osod hefyd os oedd yr hysbysiad hwnnw wedi'i roi neu'r gofyniad wedi'i fynegi gan berson a chanddo bŵer i wneud hynny o dan reoliadau sy'n gymwys i unrhyw ran arall o'r Deyrnas Unedig ac sy'n rhoi ei effaith i Reoliad y Cyngor.

Gorfodi

3.—(1) Ac eithrio fel y darperir ar ei gyfer ym mharagraff (2), rhaid i bob awdurdod lleol orfodi a gweithredu, o fewn ei ardal, ddarpariaethau'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) Caiff y Cynulliad gyfarwyddo, o ran ag achosion o ddisgrifiad penodol neu o ran ag unrhyw achos penodol, fod dyletswydd i orfodi a osodwyd ar awdurdod lleol gan y rheoliad hwn i'w chyflawni—

(a) gan y Cynulliad ac nid gan yr awdurdod lleol; neu

(b) gan y Cynulliad a'r awdurdod lleol yn gweithredu ar y cyd.

Penodi arolygwyr

4.—(1) Caiff pob awdurdod lleol, neu mewn unrhyw achos y mae cyfarwyddyd gan y Cynulliad o dan reoliad 3(2) yn gymwys iddo, caiff y Cynulliad benodi'n arolygwyr y personau hynny y mae'r awdurdod lleol neu'r Cynulliad yn barnu eu bod yn angenrheidiol er mwyn gorfodi'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) Mae unrhyw benodiad—

(a) o swyddog awdurdodedig o dan adran 5(6) o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990(**5**), neu

(b) o arolygydd o dan—

(i) adran 67(3) o Ddeddf Amaethyddiaeth 1970(**6**), neu

(ii) rhan VI o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990(**7**),

sy'n cael effaith ar yr adeg y mae'r Rheoliadau hyn yn dod i rym yn cael effaith fel petai'n benodiad o'r swyddog neu'r arolygydd hwnnw i fod yn arolygydd at ddibenion y Rheoliadau hyn.

(**4**) OJ Rhif L268, 18.10.2003, t.24.
(**5**) 1990 p.16.
(**6**) 1970 p.40.
(**7**) 1990 p.43.

Hawliau Mynediad

5.—(1) Os yw'n ofynnol iddo wneud hynny, caiff arolygydd, ar ôl dangos tystiolaeth ddogfennol sy'n dangos ei awdurdod, arfer unrhyw un o'r pwerau a bennir ym mharagraff (3) isod at ddibenion gorfodi a gweithredu'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig.

(2) At y dibenion hyn, mae'r pwerau hynny yn arferadwy mewn perthynas ag unrhyw fangre ac eithrio unrhyw ran o fangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion cartref.

(3) Mae pwerau arolygydd fel a ganlyn—

(a) ar unrhyw adeg resymol—

(i) caiff fynd i mewn i fangre y mae ganddo le i gredu ei bod yn angenrheidiol iddo fynd i mewn iddi a chaiff gymryd gydag ef unrhyw berson a awdurdodwyd yn briodol gan yr awdurdod lleol y cafodd yr arolygydd ei benodi ganddo neu, mewn unrhyw achos y mae cyfarwyddyd gan y Cynulliad o dan reoliad 3(2) yn gymwys iddo, gan y Cynulliad ac, os bydd gan yr arolygydd sail resymol dros ragweld unrhyw rwystr difrifol wrth gyflawni ei ddyletswydd, caiff fynd â chwnstabl gydag ef; a

(ii) caiff gymryd gydag ef unrhyw gyfarpar neu ddeunyddiau y mae eu hangen at unrhyw ddiben y mae'r pŵer i fynd i mewn yn cael ei arfer ar ei gyfer;

(b) caiff gynnal y profion a'r arolygiadau (a gwneud y recordiadau) sy'n angenrheidiol o dan unrhyw amgylchiadau;

(c) caiff gyfarwyddo y dylid gadael unrhyw fangre, neu unrhyw ran ohoni, y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi, neu unrhyw beth yn y fangre honno neu arni, heb darfu arnynt (boed yn gyffredinol neu mewn ffyrdd penodol) am gyhyd ag y bo'n rhesymol angenrheidiol at ddibenion unrhyw brawf neu arolygiad;

(ch) caiff gymryd samplau o unrhyw organeddau, eitemau neu sylweddau a geir mewn unrhyw fangre y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi;

(d) yn achos unrhyw gynnyrch a geir mewn mangre y mae ganddo bŵer i fynd i mewn iddi a hwnnw'n gynnyrch sydd yn ôl pob golwg—

(i) wedi'i ffurfio o organeddau a addaswyd yn enetig neu'n eu cynnwys ac y mae gan yr arolygydd sail resymol dros gredu nad yw wedi'i labelu yn unol â Rheoliad y Cyngor, neu

(ii) yn achos bwyd neu fwyd anifeiliaid sydd i'w gynhyrchu o organeddau a addaswyd yn enetig ac y mae gan yr arolygydd sail resymol dros gredu ynglyn â'r bwyd neu'r bwyd anfeiliaid hwnnw nad yw'r wybodaeth a bennir yn erthygl 5(1) o Reoliad y Cyngor wedi'i throsglwyddo i'r gweithredydd sy'n cael y cynnyrch,

caiff gymryd meddiant ohono a dal ei afael arno cyhyd ag sy'n angenrheidiol at bob un neu unrhyw un o'r dibenion canlynol, sef—

(aa) ei archwilio;

(bb) sicrhau na fydd neb yn ymyrryd ag ef cyn iddo orffen ei archwilio; ac

(cc) sicrhau ei fod ar gael i'w ddefnyddio fel tystiolaeth mewn unrhyw achos am dramgwydd o dan y Rheoliadau hyn;

(dd) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson y mae ganddo sail resymol dros gredu ei fod yn gallu rhoi unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i unrhyw brawf neu arolygiad o dan y paragraff hwn i ateb y cwestiynau y mae'r arolygydd yn barnu ei bod yn briodol eu gofyn a llofnodi datganiad bod ei atebion yn wir;

(e) at ddibenion paragraff (dd), caiff yr arolygydd ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw ateb cwestiynau o'r fath yn absenoldeb unrhyw bersonau eraill, ac eithrio person a enwebwyd gan y person a grybwyllwyd yn gyntaf ac unrhyw bersonau y caiff yr arolygydd ganiatáu iddynt fod yn bresennol;

(f) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson ddangos unrhyw gofnodion, neu os yw'r wybodaeth wedi'i chofnodi ar ffurf gyfrifiadurol, i ddarparu darnau o unrhyw gofnodion, y mae'n ofynnol eu cadw er mwyn cydymffurfio ag unrhyw ddarpariaeth Gymunedol benodedig neu y mae'n angenrheidiol i'r arolygydd eu gweld at ddibenion unrhyw brawf neu arolygiad o dan y paragraff hwn;

(ff) caiff arolygu'r cofnodion hynny neu unrhyw eitem ynddynt, a chymryd copïau ohonynt; ac

(g) caiff ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson roi cyfleusterau a chymorth iddo o ran unrhyw faterion neu bethau sydd o fewn rheolaeth y person hwnnw ac y mae gan y person hwnnw gyfrifoldebau mewn perthynas â hwy, i'r graddau y mae'r cyfleusterau hynny a'r cymorth hwnnw yn angenrheidiol i alluogi'r arolygydd i arfer unrhyw un o'r pwerau a roddwyd iddo gan y rheoliad hwn.

(4) Pan fo arolygydd yn cymryd meddiant, o dan y pŵer a roddwyd gan baragraff (3)(d) uchod, o unrhyw beth a geir mewn unrhyw fangre, rhaid iddo adael hysbysiad yno, naill ai gyda pherson cyfrifol neu, os nad yw hynny'n ymarferol, drwy ei osod mewn safle amlwg, a rhaid i'r hysbysiad hwnnw roi digon o fanylion i alluogi pobl i adnabod yr arolygydd, yr hyn y mae wedi'i atafaelu a rhaid i'r hysbysiad ddatgan ei fod wedi cymryd meddiant ohono o dan y pŵer hwnnw; a chyn cymryd meddiant o dan y pŵer hwnnw—

(a) o unrhyw beth sy'n rhan o swp o bethau tebyg, neu

(b) o unrhyw sylwedd,

rhaid i arolygydd, os yw'n ymarferol ac yn ddiogel iddo wneud hynny, gymryd sampl ohono a rhoi i berson cyfrifol yn y fangre gyfran o'r sampl wedi'i marcio mewn modd digonol i'w adnabod.

Cael Gwybodaeth oddi wrth Bersonau

6.—(1) At unrhyw ddiben o ran gweithredu a gorfodi'r Rheoliadau hyn a'r darpariaethau Cymunedol penodedig, caiff yr awdurdod lleol neu'r Cynulliad, drwy hysbysiad ysgrifenedig a gyflwynir i unrhyw berson y mae'n ymddangos—

(a) ei fod yn ymwneud â rhoi ar y farchnad—

(i) cynhyrchion sydd wedi'u ffurfio o organeddau a addaswyd yn enetig neu sy'n eu cynnwys, neu

(ii) bwyd neu fwyd anifeiliaid a gynhyrchwyd o organeddau a addaswyd yn enetig, neu

(b) ei fod ar fin ymwneud, neu ei fod wedi bod yn ymwneud, â'r naill neu'r llall o'r gweithgareddau hynny,

ei gwneud yn ofynnol i'r person hwnnw roi'r wybodaeth berthnasol sydd ar gael iddo ac a bennir yn yr hysbysiad, ar y ffurf ac o fewn y cyfnod ar ôl cyflwyno'r hysbysiad a bennir felly.

(2) At ddibenion y rheoliad hwn, ystyr "gwybodaeth berthnasol" yw gwybodaeth am unrhyw agwedd ar y gweithgareddau o dan sylw.

Cynhyrchion sydd wedi'u Labelu'n Anghywir

7.—(1) Pan fo arolygydd wedi'i fodloni nad yw cynnyrch sydd wedi'i ffurfio o organeddau a addaswyd yn enetig neu sy'n eu cynnwys wedi'i labelu'n unol ag erthygl 4(6) o Reoliad y Cyngor, caiff wneud y canlynol drwy hysbysiad ysgrifenedig a gyflwynir i'r gweithredydd—

(a) gwahardd rhoi'r cynnyrch ar y farchnad tan ei fod wedi'i labelu'n gywir;

(b) pan fo unrhyw gynnyrch wedi'i roi ar y farchnad cyn dyddiad yr hysbysiad, ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gynhyrchion, a ddisgrifir yn yr hysbysiad ac nad ydynt wedi'u labelu yn unol â Rheoliad y Cyngor, gael eu tynnu'n ôl o fewn y cyfnod y mae'r arolygydd yn credu'n rhesymol ei fod yn angenrheidiol;